

Szerkesztőségi iroda:

Füster Szt. Ferencziék háza, ama let, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitfal József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Pál könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések meg előfizetendők:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppellik A.,
Daube G. L. és társánál és Haradt
Brünnen: Stern M.

Nyiltér petisora 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi társadalmi és szociális szocietás”, a „Csáktornyai lakóközösség”, a „Muraközi lakóközösség”, a „Muraközi Takarékpénztár” és „Alsó-Muraközi Takarékpénztár” és „Önszorgalmazó szocietás” s a Muraköz-hegyvidéki közművelődési közpénztár hivatalos közölgénye.

Kisdedeink pusztulása.

Az országos kisdednevelési kiállításban van egy sarok, amely színesen rajzolt térképekkel van beragasztva. Magyarországnak térképei azok, amelyek a megyék hol világosabb, hol sötétebb színűek a szerint, amint bennük a kisdedeknek halálózása kisebb, vagy pedig nagyobb.

Közről nézve leolvashatjuk róluk, hogy akár hány megyénk van, ahol száz halott közül több mint hatvan a kisded, s ahol száz születésre ötven gyermekhalál esik.

De még sokkal tanulságosabb képet nyertünk, ha e térképet néhány lépésnyi távolságból nézzük, mert akkor az egyes megyék határai elmosódnak szemünk előtt s csak az egész Magyarország képét látjuk. Ily módon ama szomorú benyomást szerezük, hogy Magyarország szíve a legsötétebb színt mutatja, hogy a Duna és Tisza között, a Tisza-Maros szögben és a Duna mindkét partján legnagyobb a kisdedeknek pusztulása.

Mi az oka e jelenségnek, hogy éppen az országot föntartó legmagyarabb vidéken hal el a legtöbb gyermek? Wesszelowszky már rég felhívta a nemzet figyelmét arra, hogy a legaldottabb husz magyar megyében, amelynek lakossága 45 százaléka az ország népességének, a meghalt gyermekek

száma 52 százalékat teszi ki az országban összesen elhunyt gyermekeknek! Csecsemőhalandóságunk a múlt évtizedben 9, gyermekhalandóságunk pedig 5 százalékkal volt rosszabb, mint átlag egész Európában.

Nem, azt nem lehet nyugodtan tűrni, hogy hazánkban évenként több mint negyed millió gyermek pusztul el 625.000 születéssel szemben, tehát a gyermekhalandóság 40 százalék!

S ha eme balandóságnak az okát keressük, akkor alig találjuk meg a hivatalos kimutatásokban. Hogy a difteritis a skarlát és egyéb ragadós beteg évek sok kisdedet ölt meg, az ott van a hivatalos számok között, — de a hivatalból kimutatott pár ezer ragadós bajban elhalt gyermekeknek száma csekélység az 1/4 millióhoz képest, pedig ennyi gyermek hal el évről évre hazánkban!

Tehát nem marad más hátra, mint hogy magyarázatul az orvosok tapasztalatát hallgatjuk meg, akik egybehangzóan azt mondják, hogy a népnek jólléte nincs olyan nagy befolyással a kisdedek halálózására — hiszen éppen a leggazdagabb megyékben hal meg a legtöbb gyermek! — mint a nem cél szerű és a gondatlan kisdedápolás. S itt van a dolog bűbeje. Valljuk be őszintén, hogy a magyar nép jobban törődik a szarvasmarhájával, mint a gyermekével, amannak ha baja van, rögtön hívja az

állatorvost — másrészt pedig hivatalosan van konstátálva, hogy körülbelül 100,000 gyermek halt el, a nélkül, hogy orvos gyógyította volna. Szinte komikus, hogy a paraszt haldokló gyermekéhez igen gyakran csak azért hívat orvost és irat vele receptet, hogy ezt a halottkémek fölmutathassa és ne fizessen bírságot a törvény értelmében, amely mindenkit kötelez a beteg gyermek orvosi kezelésére.

A gyomornak és a bélnek bajai visznek legtöbb kisdedet a halálba, mert a szülők minden válogatás nélkül etetik a szegye gyermekeket olyan ételekkel, amelyek nem nekik valók. Burgonyával, kásmával, kenyérral tömik meg gyenge gyermeküket, s hogy az etetési időközben ne kiabáljanak, rongyba kötve dugják szájukba ezeket.

Szóják-e még más száz okról, amelyek a kisdedek élete ellen törnek? A túltömött, piszkos lakások, a nyirkos padló, a bűzös levegő nem csak a ragadós betegségeknek legjobb terjesztői, de egyszerűen a tüdőbajoknak, a görvélyeknek okozói. Télen a hóban, nyáron a pocsolóban fetreng a gyermek teljesen magára hagyatva s akárbány eset fordul elő, hogy gyermekeket éget meg a kemence tüze, a száraz malom öszletör, sőt disznók által szertépetnek!

Mind ezeken a bajokon nem segít a törvénynek száraz betűje, pedig a mi közegészségi törvényeink kiűnök, de 10 év

A „Muraköz” tárczája.

TRINKNIGHT VILLIBALD.

Írta: BELLOSICS BALINT.

(Vége.)

A gyászcsészét kínzó keservei adták utójára Villibald kezébe a lantot, hogy azon forrón bálványozott Kunikáját elsrassa s méltó emléket állítson nevének:

Kunigundám, édesem,
Te kialudt mécsesem;
Meghaltál, elhagytál,
Jaj, nagyon megsirattál! Mmbuh!

Szegény, szegény Kunika, ha tudnád, hogy milyen bánatban hagytad a te kleiner Villibaldodat! Ha több bátorságot volna, mint amennyi tényleg van, a sírdomb lőné meg a koponyámat, de te tudod, hogy mindentől lélek, ami meg volt tőltve, meg a túllött káposztától is. Mmbuh!

Nem tetszett neki többé a népszínház vidám műsraja, a nemzeti színházba járt azután sírni. Ha Erzsébet megöletti Essex grótot, ha a szép Stuart Mária vértapadára indul, ha Melinda bolteate felett hallotta Bánk jadvesszeklést, ha látta Romeo és Julia vesztét, ha Hippolit s Phädra meghalnak, Villibald szeme megtelt könnyel, s sir, sir mint egy amerikai könnyező fa.

Minden ambícióját egy irodalmi társaság alapítására áldozta. A Buzaika fizető pinczérel, egy helybéli virsli legénygyel egy zsidóiskolai peducsal utójára egy iról kört szervezett. A nemes társulat, melynek élére később sikerült megnyerniök a haza koszorús vándordalnokát, az özvegyek és árva pártfogóját, Hazafi Veray Janost, ennek jószámitcait palotájában gyűlése-

zett, s nyaranta a Duna parti dnyispiccon, télen a pátogatóit kukoricazsáknál vacsorált.

Ebben az időben írta Villibald ur leghatásosabb munkáit, melyek három nemzedékre elhatározó befolyással voltak, külön iskolát képeztek, melynek növendékei Kozarek előtt érettségiztek.

„Az elátkozott ó-ösznyúl”, vagy a sirrabló krumplicsöz” népies époszt, átdolgozta s kiadta háromszor Rinaldó históriáját. „Az uppesti temető leányát”, Bucsuetyelketek rendeztek előlük távozásakor, midőn az a nevevet almából fölzavarandó” a következő népies rignusokkal indult megrovási kalandjainak anyagot szerzendő:

Mikor elindul a János,
Akkor van ám piczula — számos.
Mikor sül a turós lángos:
Nagyon örül akkor János.

A Buzaika pinczéire által szállított kottilongjegyekkel egész pönözöltszekereket aggattak a vándoradók mellére, midőn őt a perbenyiki akadémia tagjaul választotta.

Csakhogy hiába. Egy pipa dohány is példázat a keserű tant, hogy örökké semmi sem tart. A sorskerék fordulása még hamisabb, mint a temesvári lottó kerék. Villibald ur addig enekelt a holdvirághoz, míg egyszer csak az a feje bubán támadt, — próai nyelven szólva megkopaszodott. Volt különben még egy biztosabb jele, hogy megöregült, — meg akart házasodni; mi napsg az eszalhatatlan jele az öregülésnek.

Thalia templomának nem papnője, hanem egyik helyrendezője volt Villibald ur választottja. De nem is e-oda! Anyi szépet beszéltek ott a szerelemről, hogy Villibald ur beteg lett. „A viág minden bolose meg nem magyarázza annak, aki nem éri.” — „A lelek születése a szerelem.” E: Ágötha madame nem is volt e-unya: kis leher böhitis fejteskéje, karsu deroka mind nagyon igaz volt. Villibald pedig ösz haja daczára „aranyos” ember volt, tagadhatatlan. Hogy Villi-

bald ur minden előadaskor három gukkert is használt potyára, s hogy Ágötha madame minden vizet meg veit Villibald ur számára a „tessek kérem friss vizet”-től, az utagótló értetődik.

Csakhogy egy pipa dohány is példázat a keserű tant, hogy örökké semmi sem tart. Villibald urat egy időben, egy-két hónappal a bekövetkezendő mezes hetek előtt az a bohó kívánsága gyötörte, hogy saját szemével nézzen végig valami színházi baleset, tesszem: kitörök valamelyik kapátdzó színezé lába, végig felisk a ballerina trikója, a színpadon elég valamelyik közepekörbe i város tornyos, erkélyes háza stb. Majd kiugrott a börtörel örmében, ha valamelyik megszédült ezilinder a harmadik emeleti erkélyről eíndulva, a földszinten ülő kopasz tanácsos fején állapodott meg; vigyorgott, mint bizonyos fából készült valami, midőn egy izben egyik karzati szomszédjának annyira fajt a foga Vizvára, hogy nevetében a földszintre ejette s azt egy udvarias urfi az amerikai színház hasonlóan szint váltó damának két értelmű bökok közt adta át. De mi volt mind ez Villibald ur végaihoz képest; a „Strike” tüzeseite, a „Fekete gyómántok” tárnagése, — semmi!

Szegény Villibald ur. Ha mindezt nem vette volna semmibe, nem lenne most semmi, hanem valami, Trinknicht Villibald, boldog férj, irigylet költő, hús és vér. De nem! A költőket jellemző mérhéletlen vágyakozás vi-te-vitte, dehogy tudom hová, Bécsbe, színházba, a Ring színházba, meg-süni. Meg volt a nagy baleset. Az összes német sógor-ág sem tudja felogni, milyen tehetséges sötökemenze lett a színházuk. Mikor a társulat elárult tagjai az elégettek nevei közt feledhetlen Villibaldjuk nevét is felfedezték, őszintén megsiratták a „sült költőt”. Ágötha madame pedig a társulat feleiben egy uszályhajó kormányosával lépett a boldogság tengerének vihartóló szandolin-jára.

óta vajmi kevés eredménnyel vannak. Mert ily hasznos intenziók elérésére olyan közegek kellene, akik a lörvény megtartását ellenőrzik és oly nép, amely azokat megcselekszi. Hogy pedig ez megtörténjen, csak egy mód van, s ez a népet nevelni. Minél szélesebb körben elterjeszteni a helyes kiseddápólásnak szabályait, megtanítani a népet arra, ami a gyermekeknek javára válik, s elszoktatni a babonától, kuruzslástól, szóval mindazoktól, amelyek a kiseddépnek kárára vannak. S az sem a legutolsó földadat, fölébreszteni a szülői szeretetet ott, ahol az meglazult, s beoltni a népe a tudatot, hogy a családnak legértékesebb kincse a gyermek, akit gondozni és megóvni minden bajtól a szülőknek szent kötelessége.

Ezer módja van az e czélokért való küzdelemnek. Hírlapok, röpiratok, könyvek kitűnő eszközök, de a legjobbak mégis azok, amelyek direkt szemléltetés és tanítás állhatnak a népre. E végett rendeztük az országos kiseddnevelési kiállítást, ahol csillogó, mu'attató keretben megvannak eredetiben a kiseddápólásnak minden eszköze és módja, ahol játszva lehet megtanulni a zsenje koru gyermekek nevelésének minden csínját-bíját.

S ezt a hatást még előadásokkal is fokozzuk, erre hivatott szakemberek minden oldalról megvilágítják a kiseddeknek életét, egészségét és nevelését, hogy pedig az egésznek maradandó haszna is legyen, azért e felolvasások olcsó füzetkék alakjában fognak megjelenni. Az első már meg is van Dr. Bókai Jánosnál: »A kiseddápólása az első életévben. Ára 5 krajczár.

A kiállításnak már is nagy hasznát mutatkozik egy másik irányban. Kiseddeknek nyomorult állapota napirendre került s nemcsak a közvélemény foglalkozik vele, de az intéző köreink is behatóan tanulmányozzák, ami sok szép reményre jogosít föl a közel jövőben.

Gróf Teleki belügyminiszter nagy gondolat nézte át a kiállítást. Szaz ott tett megjegyzései annak a következtetésére jogosítanak föl, hogy ő nemcsak szívén viseli a kiseddek sorsát, de nemskára hathatós eszközökkel lép sorompóba a gyermekek érdekében.

Bizony, bizony már itt is az ideje, hogy hazafias keseregések helyett komolyon cselekedjünk a kiseddeink életének, egészségének és nevelésének javára.

Dr. FARAGÓ GYULA.

A megyei közigazgatási bizottság Svasits Benő főispán ömeltóságának előnkéte alatt folyó hó 10-én tartotta ülését. — Az alispáni havi jelentés tudomásul vétele után felemlítetett, hogy megyénkben a szarvasmarhák között száj- és körömbetegség fordult elő. Cserfán Károly alispán előterjeszté a haj orvoslása- és tovatartásának megállása tekintetében tett intézkedéseit. — Főispán ömeltósága utalt ma veszedelemre, mely megyénk szőlőbirtokosait a megye terülein fellépett szőlőpenész által fenyegeti. Indítványozza, hogy a megyei gazdasági egyesület keressék meg az iránt, miszerint annaközégét küldje ki Stayerba, s ott a védekezési munkáltsokat tanulmányozva, arról a megye közönségéhez részletes jelentés téssek, melynek alapján megyénkben is az általános szervezeti védekezés fogantatva vételhessek. Főispán ömeltóságának indítványát a bizottság egyhangulag elfogadta. — Lányi Kálmán kir. mérnök a zalamegyei kir. építészeti hivatal vezetőjévé kinevezetett. — A keszthelyi-balaton-szentgyörgyi vasút részvénárságnak a keszthelyi határban levő utazgató és párhuzamos utak átadásáról felvett jegyzőkönyveket a miniszteriumhoz felterjesztetnek. — A pécsi kir. posta- és távirdeigazgatóság indítványához képest a kustánszegi hszüntelt postahivatal újból való életbe léptetésé

tekintetében felhivatnak a folyamodó községek nyilatkozatra, vajjon hajlandók-e a Kustánszegi újból életbe léptetését postahivatal fenntartására tíz éven át 320 forint hozzájárulni? — A gutorföldi postahivatal a miniszterium által továbbra is fenntartatik. — A közigazgatási bizottság az 1891. évben a megyehely államutakon tognatosított építkeések és kavicsszállítás felülvizgálatára vidékükönköl Szabolc Imre, Ziegler Kálmán, Hlajos Mihály megyebizottsági tagok tekeretnek. — Bazsi, Csehi és Praga községek a miniszteriumhoz az iránt folyamodtak, hogy a végegeen megszűntetett bazsi kir. postahivatal újból megnyitassék. — A kir. tanfelügyelő havi jelentésében előterjeszté, hogy Légradon volt az ottani róm. kath. iskola személyi ügyének rendezése czéljából. Megátogatott több alsó muraközi községet, melyekben a külső munkák miatt az évzáró vizgálatokat nagy részt augusztus hóban tartják. Nevezetesen jelen volt az alsó domborui r. kath. iskola vizgálatán. Meghallgatta a már két tanórévű híró alsó vidoveci és sztmáriai róm. kath. iskolák növendekait. Megnézte a czirkoviyani r. kath. iskola bérhelyiségét. Megtekintette a parlási állami fiú és leányiskolák új helyiségének építkezését. Jelen volt a túske-szgyörgyi r. kath. iskola vizgálatán. Hodosánban a gondnoksággal az ottani állami iskola legfontosabb ügyeit megtárgyalta. Személyi ügyek elintézése czéljából volt Letenyén. Meghallgatta a 3 tanórévű híró goricsni iskola növendekait. Az alsó-domborui és goricsni iskoláknál meg egy egy negyedik tanítói állomás szervezése ügyében a kerületi esperességet megkereste. — A nemzeti ségi vidékek külön viszonyait, és a még állami iskolákkal ellátandó csoportokat, a miniszterhez tett jelentésében részletesen feltüntette. — Felterjesztetett a csáktornyai polgári iskola 1889-90. évi költségvetése.

KÜLÖNFELÉK.

— **A déli vasuton** e hó 16-ától számított érvényességgel új díjszabás lépett életbe. Ugyaniz bármely állomástól bármely állomásig lehet menettérti jegyet váltani. Ezen jegyek a kilométer-díjtáblázatok szerint csak 133 kilométert meghaladó utra, továbbá a kivételé díjszabás szerint adatlak ki. Ha menettérti jegyek a kilométer-díjtáblázatok szerint 133 kilométernél rövidebb távolságra kívántatnak, azok kiszolgáltatnak, de az ily menettérti jegyekért a 137 kilométerre megállapított illetékek számíttatnak. A menettérti jegyek érvényességi tartama 60 nap s az utazás egy oda mint vissza 5-5 ször szakítható meg a közbeeső állomásokon. Ezen új díjszabás szerint a menétár olcsóbb s a déli vasut állomásainál ingyen kapható „Menétár-mérsékletek“ című füzetből bővebb tájékozást szerezhet a közönség.

— **A népiskola könyvtára** október 1-től március 31-ig minden vasárnap délelőtt 11 és 12 óra között a t. olvasóközönség rendelkezésé alá. Azok, akik azt igénybe akarják venni, legyenek szivesek a népiskola igazgatójánál jelentkezni.

— **Az italmérségi kártalanítások tárgyalása** megyénkben folyó hó 26-án kezdődik meg Letenyén, s folytatólag Alsó Lendván, Csáktornyán, N. Kanizsán, Tapolezán, Sümegen és végül Zala-Egerszegen tartatik meg.

— **Hangverseny** Grünfeld Alfred és kir kamaraművész és porosz kir. udvari zongoraművész okt. 3-án Csáktornyán hangve senyter rendez a következő programmal: 1) Haydn: Variation (F-moll). 2) Beethoven: Sonata (E-moll) 3) a) Schumann: Romanca (D-moll), b) Grünfeld: Humoresk (2. sz.), c) Raff: Tambourin, d) Moszkovszky: Guitare. 4) Schumann: Kreislerian. 5) a) Chopin: Marche Funebre, b) Chopin: Valse (A-moll), c) Chopin: Petite Serenade, d) Grünfeld: Magyar Rhapsodiák. Az érdekes hangversenyre felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét. Előjegyzéseket sziveségből Hirschmann helybeli céget fogad el.

— **A csáktornyai dalgyesület** tegnap tartotta husz éves fennállásának emlék-ünnepét. Az ünnepély lefolyásáról lapunk jövő számában em'eksünk meg.

— **A szt keresztí vásáron** (e hó 14-én) páriát ritkító eset történt. Az illető közegek a vásárra jövő kocsikat addig rendezték, míg valóságos kocsitorlódás állott be, úgy hogy a vásár sikere, sőt megtartásának lehetőségé is kérdésessé kezdett válni. A vásárosok úgy fogták ki a nagy rendet, hogy az uradalom egyik tarlóján ütöttek fel sátorfajukat és a vásárt a vásártéren kívül eső helyen tartották meg. Ugy halljuk, hogy a dolognak más helyen is lesz folytatása.

— **A kiseddnevelési kiállítás** október 15-én véget ér. Az érdekes kiállítás meglátogatására ismételve felhívjuk olvasóinkat. A sok tanulságos dolog kívül, mely e kiállításnak főképp orvosi s ethnográfai csoportjában van s mely külföldi tudósok figyelmét is nagyban felkeltette, igen sok itt az érdekes látni való. A kiseddnevelési kiállításból láthatjuk először többek között, hogy a magyar ipar mily nagy haladást tett már a gyermekjátékok készítésében. A nagyzebeni faipariskola, Zahora szelaknai gyermekjáték készítő tannóhelye s mindenekfelett Mausch bárfai intézete oly csinos magyar jellegű tárgyakat készítenek, hogy valóban kár minden krajczárért, melyet külföldön készült gyermekjátékokért kiadunk, melyek épen nem ügyesebbek, nem tartósabbak s mindenekfelett drágábbak, s nem magyar jellegűek. Hasonlóképp nagy haladást tüntet fel a kiállítás a gyermekápolására vonatkozó iparezikkek tekintetében. A nagy érdektű kiállítást eddig is tizezernél többen látogattak, nagyon óhajtható, hogy a bezárás előtt minden művelt szülő felhasználja tapasztalatok gyűjtésére ezt a ritka alkalmat, melyhez hasonló eddig nem volt s ezután is bizonynyal évekig nem lesz. Belépti díj 24 éves korig, tehát gyermekeknek s ifjaknak 10 kr., felnőtteknek 20 kr., oly csekély összegek, melyek senkit sem gátohatnak meg, annyival kevésbbé, mert a kiállítás a főváros egyik központján, a volt Beleznyakertben, a nemzeti színház mellett van.

— **MEGYEI HÍRÉK** — Zala-Egerszegen mozgalom indult meg egy főgymnasium létesítése érdekében. Készítet meghaladó aláírással kérvény nyujtatott a képviselőtestülethez ez ügyben. — A jövő évtől kezdve a megyei árvászeknél a pót-ülők állás meg lesz szüntetve és helyébe hatodik rendes ülők állás szerveztetik. — Balatonfüreden szolgabírói járás fog létesíttetni. — Tibák Forgó József galambokilakost, am'kor a zala-apáti vásárról hazament, agyonverték és kirabolták. — A keszthelyi vasut igazgatósága a keszthelyi heti- és országos vásárok napjára a menétár (tour retour) 40 krajczárról 25 krajczárra szállította le. — A zalamegyei jegyző e hó 23-án Nagy-Kanizsán tartják évi rendes közgyűlésüket. — A vesprémi megyés püspök Nagy-Kanizsán a bérmálás alkalmából 500 frtot osztott szék a szegények és a jótékony egyesületek között.

Egyes jobb munkát, valamint egész könyvtárak készpénzen megvétetnek. — Ajánlatok Dobrowsky Agost könyvkereskedőnek Budapest, IV. egyetem-utca 2. küldendők.

grof Batthyány nekoga u visokoj časti stop-čaga turčina vlovil. Sid su se počeli ma-
gijari s turci pogadjati, dok su se pogodili i
zarobljenoga Szaparya za onoga turskoga ve-
likaša, koj je opet bil pri magjarih zarobljen
zu en li.

Medjutim se je ratna sreća promenila.
Krščeniki su dne 2-ga Septembra 1686.
Bud ma na juriš (šturm) predobli i pri tom
turskoga pašu Hamsa-Bey-a vlovili. Herceg
Lothrinžki, prijatelj Szaparijev, bil je radi
toga slučaja vrlo razveseljen, te se je činilo,
da lu sada Hamsa Bey, radi surovostih koje
je u svoje vreme Szaparyu počini, težku
kaštigu podnesti imal.

Pri jednom gšćenju, koje je u ime
obladanja nad turci bilo priredjeno, naziraval
je Herceg Szaparya i rekao mu je nje
govoga negdošnjega mučitelja Hamsa-Bey-a
da on sad znim dela kaj mu je volja.

Posle gostbe se Szapary odputi u tam-
nicu, u kojoj je sada njegov Hamsa-Bey bil
privotoren ter ga zapita: Poznaš ti mene, i
znaš li, da si sada celim tvojim življenjem
u mojoj jakosti?

Hamsa odgovori: „Znam već sve, jedan
sluga ove tamnice mi je povedal, da sem
tebi za dar vašega obladanja nad nami, predan,
ali zato još nisam tvoj i ja se iz tvojih gre-
znjah iznehavam; fanti se nad menom ku-
liko ti volja!“

„Dakle“, odgovori Szapary, „ja se hoću
fantiti: ja ti sada prikazujem življenje i
slobodu bez ikakvih pogodbi i b z ikakove
odkupnine.“

Turčin se na to divlje nasmeje, on ovakov
plemeniti čin niti nije za mogućnost držal.
„Je, ti si prost, idi kam hoćeš“ veli
mu grof. Moja vera mi zapoveda neprijateljem
odpricati a zlo s dobim naplaćivati.“

Sad se je ne enurro srdce turčina
zmekčalo, on se hiti pred Szaparijem na
kolena i prične se žubko plakati: „Tvo a
dobrotivost mi već nikaj nehasni, ja sam kad
sam začul, da sam u tvoju vlast predan,
otrova popil, ar sem se bojal onih mukah,
koje sam misli, da bum sad trpeti moral.
Ja sad proklin am sebe i moju nečurnos“,
s kojom sam tebe mučil. Prosim te pomori
mi barem, da kak križčen k vumrem, jer vidim,
da tvoja vera takove navuke vuči i takove
zakone zapoveda, kakove već nijedna na ovom
svetu.“

Odnaš je došel Feld-pater, koj je
Hamsu pokrstil, a grof Szapary je na se
prevzel kumstvo. Zatim su došli i vračitelji,
ali proti otrovu kojega je paša popil, već
nisu nikaj mogli pomoći.

Na sprovodu je grof Szapary prvi za
rakom, kakti kum pokojnoga novokršćenoga,
stupal.

Jedan potomak istoga grofa Petra Sza-
parya nam je iz bosnske ocupacije Feldmar-
schall Leuten-nt grof Szapary, koj je nad
III arme Korom zapovedal, poznat.

Emanuel Kollay.

KAJ JE NOVOGA ?

Nekaj iz zvezdarstva.

Po službenom računu započimlje lje-
tožnja jesen 22-ga septembra na večer ob
9-toj vuri i 40 minutah. Dan je tu jednaki
s noćju, kaj se drugać u kalendaru imenuje
ravnonoćje ili (aequinoctium autumnale.)
Pun mesec bil je 10 ga po poldan ob 3-tjoj
vuri i 9 minut-h, mladi mesec bude 25 ga
v jutro ob 3-oj vuri i 58 minutah. Po
prorokovanju profesora Falba budu kri-
tični (nesrećni dani u ovom mesecu 9 i
22-gi.

Stekla krava

Vu bharskoj varmdijji i to obćini
Szaldobagy zvanog osteklela je krava jedne
ondešate gospodrice. Steklina je na toj
kravi u tolikoj meri se pojavila, da su ju
moral sklončati, da odstrane veku nesreću.
Krava brzčas bila je od stekloga psa vgrž-
n e va Zaista čudnovito je, da se steklina
i rogate mrše tak gustokrat prime!

Explozija.

Uz strahovitu eksploziju u Antwer-
penu prijaviju nam i iz Austrije jednu.
Vu F Exdorfu blizu Sollenaua vužgal se je
vu praharnici puškin prah i zbok toga
ce'a praharnica vu zrak odletela Četiri
tam bivša cloveka izgubla su po'lek te
explozije svoje življenje. Vele, da se je vu
ovoj okolici vi'ekrat takova nesreća pripet-
la, nu nigdar nemoreju odkriti, kaj je
zrok cvim nesrećam.

Trachoma.

Pogibelni egiptonski o'ni beteg stra-
hovito vlada vu pštanskoj varmdijji. Glav-
no me to. odku se ovaj beteg dalje širi,
je Kalocsa. Tej naš biskupski varoš broji
preko 20 jezer stanovnikov, medju ovim-
trpi na spomenutom o'nom betegu preko
2 j zere ljudih. Po statističkom izvestju
rezpros rani se je već beteg vu Nagy-Káta,
Dunapataj, Abony, Uj-pest, Pélegháza
Al. Németi, P. St. Lóvincz, Versegh, Ke-
regegháza i vu Isaszeghu.

Potres.

Zemlja naša sredi sa, podjedno mor-
guje, stepe se ter nam se grozi, da nas
progutne. Vezda to, onda pak tam preplasi
ljudstvo. posvud po svetlu potrese se na
čase, hoteć. nas spomenuti na nestalnost
sveta ovoga. Nezdavnja počutili su vu Ko-
maromu varošu, kak se zemlja stepe.
Nekoj liže bile su po ovom potresu dosta
z'atno ozleđene, nu izvanredno velika ne-
sreća nije se ipak pripetila.

David Starčević.

Glasoviti neprijatelj naše vlade David
Starčević jastrebarski fiskalius, koj kak
znamo, odsudn i je bil na vuzu vu Lepog-
lavu, odpušćen je iz svoje vuze na 14 sep-
tembra ovo leto. Oslužil je svoa leta i
povrnil se je na svoju domovinu, gde ga
je kak čujemo njegova stranka s velikim
veseljem i slavljem prijala. Morti se je v
Lepoglavi malo op'metil!

Strahovite bure.

Još se nje prav jesen započela, već
nam dohadaju glasi od strahovitih vibrov
na moju. Iz severnih obalah atlantičkoga
oceana doha jaju glas, da su tam zadnje
dne takove bure bile, da je vno go brodov
potonulo i v liki broj ljudstva se vtopilo.
Na go-ši viher bil je v noći 12 septembra
i to najveć na obalah n'vjersejskih, gde
je viher neprešeneje kvare počinil.

Milijun herbija.

Redka je današnj dan takova herbija
kakvu dobl je nezavdnja Leszl Jakob
zvani lajtnant. Pred trideset let vumrl je
ovomu gosponu vu Gracu nekakov rodjak,
koj je za sobom 8 milijunov for. imetka
ostavil. Leszl je vezda stropam došel do
toga, da mo e njemu zakonski pripadajuću
herbiju zdiči. Osem milijunov! to su silni
penezi: gratuliramo gosponu lajtnantu!

Priposlano.

Olgovor na VI. tečaj, broj 37-mi naših
novin medjimurskih, štovanim čitateljem vu
opisanju b'zeg puta na Bstricu

Jako velikim veseljem prijel jesam vu
ruke imenovane novine iz kojih vno gverstna
sobstva izkusil jesam, i najpervo zahvalujem
svim onim, koji za nas potrebna sobstva stra-

nom lepih prilikah, stranom pako lepih na-
vukah nezamudaju proglasavati i velim, da
naj neprestaju i nadalje svojin lepim i has
novitim opisom.

Takovi pako, koji drugo nikaj neznaju
kak oblatiti druge ljude vu postenje i opo-
našanju a osobito pak na putu marijanskom
opišivati, istinu za laž preobračiti, najpre-
staju i takovi na sveti put marijanski naj
već nehodiju.

Ako ravno piše na mesto imena svojega
N. N. jeden iz med ovih, zaisto lagil nije,
jer akoprem bilo nas je skupa romarov ober
300 duš, moremo se lahko osvedočiti, koj je
ov samo jelen z med ovih, najpre onaj,
koj sebe vu svakih skoro novinah zvuže, da
on b. nego mislim, da mu bude vu buduće
izvišeno ime zamuklo

Perva glavna krepost kerštjanska je po-
niznost a ova suprotstavlja se okolnosti i
gzdosti, zato Otec Bog nebeski bude sudil
srdce i čit avakoga čveka pravićno, a mi
pak samo po prilici mislimo, da naš skup-
čina, i naše clo prosecijalno društvo bilo
je vu ljubavi Boga i bližnjega vodjeno, samo
jednoga smo imali takvoga, koj je zaisto bil
spodoben futaču, jer se je sve včil od nas
vkraj vlekeli i suproti morgoval na vodje, kojim
se more čast i zahvalnost dati za njihovo
mudro vodjenje i ponizno oponašanje, zakaj:
zato jer se on preveć za velkoga deži, kak
je niti ni zrasel, pak bi morebiti rad bil on
sebe vu čem izvisiti a to mu ni bilo vu pri-
iki, zato je misli, da naši vodji sebe visiju
s tim, ako pobožno molju, popevaju i lepi
sveti govor deržiju na zadajen pičnku puta,
kaj se takaj i pristoji, jer dober vodja je
vreden zahvalnosti, kaj je vu imenu svih pod-
ložnikov vu prilici velikom zahvalnostjum i
prijel na odlučenom mestu, a puntari su
vredni špota, kaj se istomu oprostilo koji ipak
nije zamudil svojum svetskom mudrostjum
vu imenutih novinah oblatiti celo procesiju
a osobito pako naše hvalredne vodje.

Zato z jakostjum Duha svetoga predba-
civam njemu ovaj dopis i opominam njega,
da se naj čuva od krivih ogovorov, jer ovi
njemu ne samo čut nego i vidjenje vzeti
moreju.

Nadalje si je prisvojil lepu priliku čme-
lice, ko a bila je sam jedna i da je meda
pobirala a druge su bile mravlice, a nije
tomu tak, nego na mesto čmelice bil je spo-
doben onaj čemernoj kač, koja pobira čemera
i tak iče priliku, da žujim koga smertno na
skrumi; ovo isto učinil je ovaj N. N. jeden
iz med ovih, kajti je načemeril glavu toj
vodu društva marijanskoga zabadava vrači
telo tojest procesiju, koja skupa zg'arum bol
čemera čati, jer ogerđuje ni samo ovu pro-
cesiju, nego kakti vu kotrigu sve pob'ze
putiuke marijanske i to s o'evidnum lažum.

Oikud dohadja takov nemir dušnoga
spoznanja nego od okolnosti, koja je proti
kreposti, poniznosti, vu koj j druge prilicuje a
na sebi dokazuje.

Zatim prošim štovane čitelje za opro-
štjenje, kajti ovakovi spomenki vu novinaj
nebi potrebni bili samo ipak poslovica govori:

Odpri vusta tvoja pred pukom vu istini,
Da te neprijatel duše za gluhoga nečinii.

N. N.

Nekaj za kratek čas.

Muš: Ili samo sinek poleg konja, im
ti on nikaj ne učinii!

Inaš: Im se ja niti nebojim konja,
samo njegve noge, kaj me nej virtual.

Doktor: Kaj se budu duže na njihovoga suseda sdilji, im on čvek jim je sangviiniker.

Krčmar: »Naj mi oprostiju, on jim je t'slar.«

Notariuš: Jeli vas ta debeloča nepači vu toj strašnoj vručini, dragi birovi?

Birovi: Nopći me ni najmenja, ali da me vsaki b-dak za to pita, to mi je nevu-godno, dragi gospon notariuš!

Žena: Ali dragi Tomaš, komaj kaj smo vezda dva dni oženjeni, i već si me po čl šufati!

Muž: »Ah ljubljena ma žena! tomu sam se ja već zdavija veseli!

Pisar: Znaete kaj Jakob, naš gospodin sudec su se oženili.

Miž: A to je je prav, to k šrigu sam gospodinu sudecu vre zjavija zeljel.

Gospon: Vi ate me na kvartir vzeli, a brez krov tizam vu hiži dešij curi. Jeli je to navek tak?

Muž: Nije navek tak, nego samo onda gda dešij ide.

Purgar: Jezs i Marija pomorite mi, kumek, va pes me bude raztrgal!

Muž: Naj se nikaj neboj!

Purgar: Čujete kumek, zakaj te vsš pes tak strašno laja?

Muž: Je znaju, to jim ima navek takvu navadu, gda god iz hrže vun vojde.

Sudec: Dajte križku pod ov zapisnik!

Muž: Oh! ali je to čudno, kak čvek friško zaboravi pisati.

Gospodin sudec! ja pod ov pret-kolum tretjega križa skup napiavam, jak makar me mahom zapreju.

Nacek: Moja je žena denes rodila, ali znš koj?

Jžka: Dečka?

Nacek: Ne!

Jžka: Pucu?

Nacek: Rechtig! Ali ki tje sam vrag to povedal, kaj je pucu rodila!

Komedijaš, koj je pokšoval, kak more jako hitro bežati, po dovršenom bežanju isel je penze pobrat od onih, koji su ga gledali, i tak je došel do jednoga muža i reknel mu je: I vi dragi kumek bad te mi koj krajcar dal?

Muž: Pak zakaj?

Komedijaš: Za moje hitro bežanje!

Miž: K j b vraga naj, kaj je meni za vsš bežanje, zakaj nejdete po mali.

Jedna gospa je kupovala na senjnu od muža platno, ali gda su počeli meriti, spuzila je gos a, da je rif prekratkji, z to mu je tak rekla: Oho kumek! vsš rif je kratli!

Ah to nikaj neškodi, odgovoril je mužek, ali je zato, v diju hajd debeli.

Sudec: (k dvem na novo dopeljanim areštantom): I vi dva morate ovdi tak delati kak i drugi, nego ipak vsaki si naj zbere po volji s kakvim poslom se hče zabavljati?

Pvi areštant: Prosim ponizno ja b rad biti brodar!

Drugi areštant: A ja bi pak rad biti jagar!

Gläd Ferencz.

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF.

Gabona árak. — Cena žita.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	7	25
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hrž	5	80
Kukoricza	Kuruza	5	—
Árpa	Jecmen	6	25
Fehér bab	Grah beli	7	—
Sárga >	> zuti	6	75
Vegyés >	> zmešan	5	50

LOTERIJA. Bpest 15. septembra 1889
79 11 65 81 18

Vasuti menetrend

Indul	Napszaka	óra	Perez	Idő	Gyors, posta és vegyesvon
Pragerhof felől	Reggel	6 26	Prágai		postav.
"	Délután	4 13	"		"
"	Ejjele	1 14	"		gyorsv.
Kanizsa felől	Reggel	6 —	Bpesti		"
"	Délben	11 55	"		postav.
"	Ejjele	10 26	"		"
Zágrábba	Reggel	7 10	"		vegyesv.
"	Délután	4 36	"		"
Varazsdig	Este	10 31	"		"
Érkeztek					
Pragerhof felől	Reggel	4 49	Prágai		gyorsv.
"	Délben	11 27	"		postav.
"	Ejjele	9 58	"		"
Kanizsa felől	Reggel	6 36	Bpesti		"
"	Délután	4 17	"		"
"	Ejjele	1 29	"		gyorsv.
Varazsdról	Reggel	4 47	"		vegyesv.
Zágrábról	Délelőtt	11 27	"		"
"	Este	9 12	"		"

4049. tkvi szám 89.

Póthírdetmény.

A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Fagyss János nedicezi lakos végrehajtónak Novák Imre prekopai lakos végrehajtást szenvedett elleni 30 ft s jár iránti végrehajtási ügyében 4034 sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a IV. hegykerületi 219 tk. 433 és IV hegykerületi 741 tk. 408 hrsz. a. Novák Imrét illető és 99 fitra becsült 1/3 része, és a IV. hegykerületi 219 tk. 440 hrsz. a. 1/3 része 270 fitr becárban 1889 évi október hó 4-én d. u. 3 óraja kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167 § a alapján Zala megye árvtára végrehajtató érdekében is 100 frt tökévetelés s járulékai kielégi tése végett megtartott fig.

Kelt Csáktornya n. kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1889 évi augusztus 29-én 1028 1-1.

3550 tkvi szám 89.

Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államcsinestár végrehajtónak, Gasparics János és felesje Simonts Mária végrehajtást szenvedő Zászadhegyi lakosok elleni végrehajtási ügyében 15 ft 56 kr. töké, ennek 15 frt töké után 1870. évi május 5-től járó 6 százalékos kamatai, 3 frt 20 kr. végrehajtási, 8 frt 65 kr. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítési céljából a nkan zsa kir. törvényszék (csáktornyai kir. bíróság) területén fekvő kis mihályovezi 46 -ztjkvben 141 hrsz. a. felvett 13 fita becsült és az ugyanazon tkvben 142 hrsz. a. felvett s 219 fitra becsült ingatlanok 1889 évi október hó 1-én napján d. e. 10 órakor a kis mihályovezi

község bíró házánál megtartandó nyilvános bírói árverés utján eladatni fognak.

Kikiáltási ár, a fennebb kitett becár.

Arverezni kívánók tartoznak a becár 10 százalékat készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben, még pedig az előt az árverés napjától számítandó 8 nap alatt a másodikok u. a. 30 nap a, a harmadikat u. a. 60 nap a., minden egyes vételár részlet után az árverés napjától számítandó 6 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6-án 39425 I M. sz. a. kelt rendeletben előírt módon a csáktornyai kir. adó-, mint bírói letéti pénztárnál letézetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog becsámtatni. Ezen hrdetmény kibocsájtásával egyidőjleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. bíróság tkvi osztályánál s kis mihályovez község előíróságával megtekinthetők.

Csáktornya n. kir. bíróság, mint tkvi hatóságnál 1889. évi július 26-án. 1027

3939 tkvi szám 89.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Czónár István Battyáni lakos végrehajtónak Pozsmóli Ferencz s társai végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tökévetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nkan zsa kir. törvényszék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő a csáktornyai 299 szjtjkvben 509 hrsz. a. felvett ingatlanra az árverést 440 fitrban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889 évi november hó 14-én d. e. 10 órakor a csáktornyai kir. bíróság tkvité aha megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becárának 10 % -át vagyis 44 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijeölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályozott elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornya n. 1889. auguszt. 21-én. A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság. 1018.

3970 tkvi szám 89.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi hogy Modtetz Mária végrehajtónak Zsvisevecz Magdolna végrehajtást szenvedő elleni 83 ft tökévetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nkan zsa kir. törvényszék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő VI hegykerületi 395 tk. 1339 hrsz. a. 374 fitra becsült ingatlanra az árverést ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi november hó 18-án d. u. 3 órakor a VI. hegykerületi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becárának 10 % -át vagyis 37 forintot 40 krajcárt, készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333, sz. a. kelt igazságügyministeri

